nonagintanouē iustis qui nō indigēt pnia. Ecēplū etiā hui' pabolevbi filī' semor. s. iustus bon' laborator ecclie nō tm̄ gaudiū fecit pū sic iunior penitēs. Dico qvr freqnti' est verū q̄ illi q̄ surgūt de marimis pctis p pniaz postea pparato z acq̄sito habitu opposito plerūq̄ fiūt feruētiores i vrutib' z diuina dilectiōe q̄ isti q̄ ō parvus aut null' surrexerūt: sed sp steterūt. Sic pz naturalr in ferro frigido z duro. Nā q̄to materia z suba est magis frigida z ōria igni. si igne accēdit z ignit: tāto calidior z feruētior efficit calorē diuti' pseruat. ferrū nāq̄ ignitū feruēti' est ligno. Eodē mō de pctōre puerso z charitate incēso. Quare angel' dñi apparēs Jobi euāge. i isula pathymos reuelauit sibi statū cuiusdā epi laodiceñ. tepidū z dānosū dicēs B: vt ei annūciaret: vtinā frigid' esses vel calidus. i. tot' mal': vel tot' bon'. Sz qr tepid' es. i. piger z ociosus: incipiā te euomere. i. scādalose eijcere zc. Sz illō pri' dictū nō est generalr de quolibet pctōre intelligēdū sz de ōpusdā. Null' eñ pctor est de cui' puersione tm̄ gaudēt angeli de celo q̄ntū de gliosa virgine q̄ nunq̄ ceciderit. vel Jobe baptista q̄ sctificat' fuerit i vtero. B Nā ceteris parib' feruētior pl' diligit a deo. Potest eñ aliquis penitēs esse tā feruēs in dilectiōe z in operib' virtuosis q̄ excedat nonagintanouē iustos tepidos q̄ nō ceciderūt. Et de istis loquit euāgeliū di. gaudiū ē zc. Sic etiā intelligendū est i pñti lra. s. q̄ filī' semor pfectus est q̄ sine mortalib' p̄cepta dei fuat qñ sim phoniā. i. suauissimā pietatē dei pfiderat q̄ penitentē tā cito suscipit ad gram: z cū tanto gaudio sibi puiuiū eternū p̄parat. indignatur. i. admirat. Ho ec eñ idignatio nō ex pomit p despectōe. sz p admiratiōe. Admiratur eñ q̄libet iust' merito de dei pietate q̄ tā idigno pctōi tā ime̅saz facit graz. nonne admiratōe fuit bñ dignū q̄ magdalenā taz magnā peccatricē plenā vniuersis vitijs ita benigne suscepit. Et de paulo quē in via pse quēdi rpm z ecclīā tā misericorditer pmutauit. Et de multis alijs q̄ de pessima eorū vita puersi ad graz z miaz meruerūt. Hāc igitur admiratiōnē iusti pk celestis pacificat z declarat di. Fili tu sp mecum es supple ī gra lz forte tepide B nō sp mecū fuit in gra: sed p pctā separat' a me z mortu' eternalr. sz mō de morte surrexit z reuersus est ad me. Et q̄ meruit pstinā gram z forte maiorē ppk feruētiorez dilectionē. q̄ de eo est gaudēdū zc.

Dominica Oculi Sermo. xix.

Erat Jesus eijciens demonium z illud erat mutū. Luce. xi. T Medic' expert' nō curat morbū: nisi pri' materiam peccātez expulerit z eiecerit. Materia enim prior dz pmo bñ digeri z psumi añq̄ alia sumat. vñ Auic. prima fen. iij. c. vij. docet di. Oēs q̄ sanitatē hrevolūt nec comedant nec bibāt don ec certū habuerīt desiderium z stomach' z supiora intestina a prio nutriēte euacuata fuerīt. Sic etiā spūalr nullus sumere pōt cibū spūalē z sanatiuū aīe: nisi euacuatus sit prio a pctō qō ē materia peccāz: destruēs sanitatē aīe: sicut mal' cib' z veneno suz peccās z destruēs sanitatē corporis. Unde hr. xv. q. i. nec his. Cū interficit impi' rpus infundit. vbi abominatio. i. pctm̄ abolet. i. tollit de terra. i. corde freno z imūdo sctificatio psecrat. Hoc etiā oñdit medic' saluti ui pñti ifirmo cui gram sanitatē cōferre noluit nisi pri' demoniū peccātē i eo z morbuz ipsius curantē eiecisset. Fecit eñ ipm̄ hoiez mutuz. dz eñ in themate. Erat iesus eijciēs demoniū zc. U Querit vtrū liceat demones adiurare. z videt q̄ nō. Dicit eñ Orig. sup Matb. nō est ꝓm ptātē datā a saluatore adiurare demonia. Judaicū eñ est ꝓ nec eñ debem' iudeor rit' imitari: sz potius vti ptāte a rpo data. q̄ nō est licitū demōes adiurare. Sed contra est qō dr Mar. vlt. In noie meo demonia eijciēt. Sz iducere aliuz ad aliq̄d agēdū ppter nomē dñi hoc est adiurare. q̄ licitū ē demones adiurare. Rñdet san. Tho. in. iij. d. q. xc. q̄ duplex ē adiurādi mod'. Uñ est q̄dam mod' p modū deprecationis vel inductiōis ob reuerētiā alicui' sacri. Alī' aūt p modū cōpulsionis. Prio aūt mō nō licet demones adiurare: q̄ ille mod' adiurādi videt ad quādā bemuolētiam vel amicicīā ptinere qua nō licet demones vti cū ꝓ repugnet legi nature. eo q̄ diabol' ē obstinat' aduersari' summi principis nri dei. z ab ecclīa irreuocabiliter pcisus. z ita mendar z fallar q̄ si qñq̄ dicit veritatē vtilē aut dicit eā cōpulsus a deo: aut vt sibi magis credatur in mēdacio: z sic cautelosi' decipiat. Et iō q̄ sic familiariter eū inuocāt aut p cōiurationes siue p characteres siue quocūq̄ alio mō diuinatiōis: peccat directe contra deū: cōtra ecclīaz: z cōtra seipsum. R Est igit ꝓhibitū quasi superstitiosuz z illicituz in

omni lege. Primo in lege diuina. Leuit. xix. vbi ꝓcipit occidi q incitat magos ⁊ ariolos Itē ꝑm leges capite plecti debēt. Et si accēdūt domū alteri' debēt cremari. Itē bona eoꝝ oia ofīt publicari. C. de male. ⁊ matb. l. null'. l. nemo. ⁊. l. culpa. Sed ꝑm canones siquidē pctm occultū sit iponit pnia. xl. dierū. ex de sortil. c. i. si notorium: eucharistia denegat. de ꝓse. di. ij. p dilectōē. Itē si sit clericus deponēd' ē ⁊ i monasteriū detrudēd'. si laic' excōicād'. xxvi. q. v. nō oꝝ. c. si q̄s eps Sz ⁊ crescēte cōtumacia crescere dz et pena vt incarcerē ⁊ hmōi. Itē si seru' sit dzverberib' castigari. xxvi. q. v. ptra. Etiā oēs tales sunt ifames: silr ⁊ q ad eos pcurrūt. Ufi nec ad accusatōes debēt admitti. ij. q. viij. q̄s q̄s nec ad testimoniū. extra ō testi. testimoniū Scōs mod' adiurādi ē p modū ꝓpulsionis ⁊ isto mō lz nob ad aliq̄d vti: ⁊ ad aliq̄d nō licet. Demōes em i cursu hui' vite nobis adversarij ꝓstituuntur. nō aūt eoꝝ act' nr̄e dispositioni subdunt: sed dispositiōi diuine ⁊ sctōꝝ angeloꝝ. Qz vt Augu. dicit. iij. de tri. Spūs ōsertoꝝ regit p spm iustitie. possum' ergo demōes adiurādo p virtutē diuini nois tanq̄ inimicos repellere ne nob noceāt. vel spūalit vel corporalr ꝑm ptātē dataz a xpo ꝑm illō Lu. x. Ecce dedi vobis ptātē calcādi sup serpētes ⁊ scorpiones ⁊ sup oēm ptātem inimici: ⁊ nihil vobis nocebit. Nō tm licitū est eos adiurare ad aliq̄d adducēdū ab eis vel etiā aliq̄d aliud p eos obtinēdū. qz hoc ptinet ad aliquā societatē ⁊ familiaritatez cū ipsis hñdaz: nisi forte ex spāli instictu vl reuelatiōe diuina aliq̄ sancti ad aliq̄s defectus corrigēdos demonū opatiōe vtant. sic legit de btō Jacobo q̄ p demōes fecit Hermogenē ad se adduci. Ad argu. in oppositū dicendū q̄ Orige. loquit de adiuratōe q̄ nō fit p modū ꝓpulsionis: sz magis p modū cuiusdā beniuole depcatiōis: q̄ nullo mō licet qz talis aut pmittit pctm infidelitatis vt sic credēdo diabolo: diuinū ei aliq̄d attribuat aut idolatrie vt in oblationib' ⁊ sacrificijs aut saltē ōbedientie. qz facit ꝑ phibitionez dei ⁊ ecclie. V. Sed querit q̄d de carminatricib' ⁊ carminatorib' q carmināt ifirmos vel pueros vel aīalia. vtq̄d peccāt mortalr Dicit Astarē. in sum. sua q̄ si nihil superstitiosum dicūt aut docēt aut faciūt: sz tm vtūtur licit pcib' ⁊ adiurationib' sic p passionem ⁊ crucē. ⁊ silia nō credo q̄ peccēt mortaliter, nisi talia fecerit post phibitōez ab ecclia sibi factā. sz credo q̄ phibēdi sunt viri ⁊ mulieres a talib': qz multa inutilia ⁊ superstitiosa solēt admiscere: nisi forte sit sacerdos religiosus ⁊ discret': aut etiaz laic' siue vir siue mulier excellētis vite ⁊ pbate discretiōis: q̄ fusa oꝝone licita sup ifirmū nō sup pomū vel pirū: vel cingulū ⁊ silia. sed sup infirmātes man' imponēt. Juxta illō. Mar. vlti. Sup egros man' iponent ⁊ bene habebunt. Nec sunt he psone phibēde a talibus nisi forte timeat q̄ ad exēplū illoꝝ idiscreti ⁊ superstitiosi carmiatores sibi vsurpēt abusiū tuētes se exēplo illoꝝ. Sed querit vtrū liceat ad collū diuinaꝝba suspēdere. Respōdet Astarē. q̄ in oibus incātationib' vel scripts suspensis sunt duo cauenda. Primo q̄ profertur vel scribit. qz si est aliquid ad inuocationem demonū ptinens: manifeste est superstitiosum ⁊ illicitū. Similiter cauendū est si ꝓtigat ignota noia sibi ponere ne sub ill' lateat aliquod illicitus. Ufi Criso. dicit sup Matb. q̄ phariseoꝝ magnificātium fimbrias exēplo nūc multi aliq̄ noia hebraica angeloꝝ pfingūt ⁊ scribūt ⁊ allegāt que nō intelligentib' metuēda vident. Cauēdū est etiā ne aliquid falsuz cōtineāt. qz sic ei' effectus expectari nō posset a deo q̄ nō ē testis falsitatis. Scōo cauendū est ne cū xpis sacris ibi cōtineant iniqua ⁊ vana vt aliq̄ characteres inscripti ꝑter signum crucis aut ne spes habeat in mō scribēdi vel ligādi vel in quacūq̄ alia hmōi vanitate q̄ ad diuiná reuerētiā nō ptineat. qz hoc iudicaret superstitiosuz. alias aūt est licitū. vñ. xxvi. q. vi. Nō liceat xpianis. ōz q̄ nō liceat in collectiōib' herbarū medicinaliū aliquas obseruatōes vel incātatiōes attēdere: nisi tm cū symbolo diuino aut oꝝōne dñica. vt tm de' creatoꝝ oīm honorēt. Quātū ad cōtinuationē ⁊ expositionē euāgelij sicut heri ad pniam nos monuit diuina pietas. sic hodie pctā fugēt facit inimici dolositas ⁊ ꝑz ī ī pnti euāgelio sūt tres partes. In pria ofīdit diuina potēcia isupabilr p demōis expulsionē. ibi. Erat iesus. In scda eterna sapiētia iperscrutabilis p rōnis pfunditatē. ibi. Jpe aūt. In tertia humana excellētia pmēdabilis p ꝓmendationis vociferationē. ibi. Factum est cū.

Quantum ad primam

est sciēdū q̄ demōes expellere a corporibus obsessis: ē solū dīne pietatis. quā ptātē xpus miraculose ofīdit in isto hoie demoniaco

qui factus fuit a demone mut'. Moraliter aūt est notandū q̄ sicut a malo malū pcedit: sic a diabolo origine iniq̄tatis nihil nisi malū hoī prouenit. Est em instar lupi homini inimicus vt eū rapiat ⁊ deuoret. ¶ Querit em in quodā pbleumate quare lupus hoīem quē videt raucū efficiat: ⁊ dr q̄ ideo q: lup' voracior est querēs hoīem inuadē ⁊ deuorare immittit ei raucedinē ne clamore per defensionē alioꝝ valeat euadere. Vz ab alijs maior ⁊ efficacior naturalis ratio assignat. q̄ ideo q: lup' est aīal voracissimū ⁊ maxime gulosum vtiē carnib' crudis ⁊ male digestibilib'. Itē est aīal frigidus ⁊ siccū, ⁊ cū sit talis nature, s. frigide et sicce oriunt in corpore suo infectiōes cōsimiles sue cōplexioni ū est frigide ⁊ sicce. Omōi aūt humores infecti frigidi ⁊ sicci ⁊ imūdi exeūt p suos oculos claros puros et luminosos. q̄ cū exeūt aere sibi primū inficiūt q̄ infect' aliū inficiūt: ⁊ ille aliū vsq̄ dū queniat ad hoīem ⁊ tūc hō perpūs inficit. qm̄ ista infectio procedens a lupo erat frigida ⁊ sicca. ⁊ hec est precipua raucitas cā. Ad ppositū diabol' etiā sic gulos' ⁊ vorax est ꝑm petrū apl'z, circuiens querēs quē deuoret. Querit em corpus ⁊ aias deuorare ⁊ deglutire ore infernali. Et ideo dicr' est diabol' a dya q̄ est duo ⁊ bolos q̄ est mors'. q: duos bolos tm̄ de corpe ⁊ aia q̄rit facere. vt hz extra de sū. tri. ⁊ fi. ca. c. firmiter. sup illo ꝗbo. diabol'. Etiam est frigid'p letales inimiciciā ⁊ sicc' sine oī humore gre. quare tot' versut' ⁊ malicia infect' nisi nitos querit modos ⁊ vias hoīes pctis inficiēdi. ⁊ vt infectū raucū ⁊ mutū faciat ne clamore confessionis p sacerdotē liberet ⁊ euadat q̄re dr in cano. xvi. q. ij. vis. Hostis versut' est q: hz mile nocēdi modos nec ignoram' astutiā ei'. Conat nāq̄ a principio ruine suevnitatē ecclie rescindē. charitatem vulnerare. ⁊ sanctoꝝ operū dulcedinēs inuidie felle inficere. et oībus mōis humanū gen' euertē ⁊ perturbare. Hic em lupus aduersari' hūani generis nisi p canes fideles id est ꝑdicatores eēciat facit hoīem cui p pctm̄ mortale ĩhabitat mutū: ne peccatū aperiat ꝓfessione. Cecū ne piculū videat cognitione. Surdus ne doctrinā audiat attēione. Primo facit hoīes mutū. Nā sicut lup' dolos' volēs rapere agnū nō rapit p pedes nec aucā p alas: sz dēnb' stringit gutturi' ne clamet. Sic diabolus hoīem quē per pctm̄ possidet nō stringit in pedib' nec manibus. Permittit enīz ralē currē ad ecclias visitare loca sctōr. romā ire. ad sacrū sepulchrū pgere. dare elemosynas. vestire pauperes. offerre sacrificia. celebrare. ieiunare q: noscit ea ad vitā eternaz nihil valere. nec faciētes de sua ptāte euadere. Strigit tū talē fortissime ĩ gutture ne os aperiat ⁊ se capti pctis ⁊ diabolo renūciet in ꝓfessiōe. Hz em in ore suo q̄nq̄ dētes acutissimos q̄bus strigit verecūdiā: timorē penitētie: feruorēs pcupiscētie: spem lōgiorus vite: ⁊ vltimo desperationē venie. De istis dētibus scribit. Ecclesia. xxi. Dētes leonū dētes ei'. Sup q̄ dicit Nico. de ly. q̄ p istos dētes deuorat totalit bonū gratie ⁊ diminuit bonū nature. quasi rūphea acuta oīs iniq̄tas. q: ledit aīam et corpus. ⁊ ledit etiā in pūti subtrahendo gratiā ⁊ ĩ futuro ꝑbendo gehēne penā q̄ est interminabilis. Hec est em illa bestia terribilis atq̄ mirabilis quā vidit Daniel vt habet. c. vij. Dan. q̄ habuit dētes ferreos ⁊ magnos comedēs ⁊ cōminuēs: ⁊ reliq̄ pedib' pculcās. Huius em hoīem diabol' pdere ⁊ dānare nequit, impedit tū eū in q̄tuz pōt a beatitudine. ¶ Hāc igit bestiaz terribilē canes sctē ecclie. i. ꝑdicatores ꝗbi dei latratu ⁊ clamore fugare debēt ab habitationib' hoīm. iuxta illud Esa. lviij. Clama ne cesses q̄si tuba exalta vocē tuā ⁊ annūcia pplo meo scelera eorū. nā p hunc clamorē ꝑdicatoꝝ tria pcedūt ex q̄b' diabol' a cordib' hūanis expellit. q̄ etiā cōpank trib' q̄ ꝑm sapientē: hominē de domo expellūt. Primum est stillicidiū. Sic qñ aurib' p verbū dei instillat nomē dñi Jesus vt deuote inuocet expellit statim diabolus. ps. Laudās inuocabo dñz ab inimicis meis saluus ero. quare etiā xps dixit de discipulis suis ⁊ oīb' successorib' eoꝝ In nomīe meo demonia eijciēt. Mar. xvi. Qd cū expertū fuerat a. lxxij. discipulis! qui missi ĩ oēm terrā ꝑdicaturi cū gaudio reuersi sūt ad dñm di. Dñe etiā in noīe tuo demonia subijciunt nobis. Luc. x. Hic etiam modum inuocādi nomē dñi habuit nobilis hō ille q̄ purgatoriū patricij ĩgrediēs omis diabolicas illusiōes inuasit cū dixit. Jesu xpe fili dei viui miserē mihi pctōr. Debet aūt in oib' piculis illusiōib' ⁊ factis illud ieffabile nomē inuocari ⁊ reuereri quapropter. Sz ego. in pci. Lugd. ordinauit ⁊ istituit quotiēs ū dulce nomē iesus inter missarū solēnia dicerēt genua flecterent assistentes: vel saltez capite inclinato profundius adorarent. eo

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ꝓ ⁊ generaliter scribit. vt in noie iesu oē genu flectat celestiū terrestriū ⁊ infernoꝝ. vt scriptū habet in. vi. de imu ecc. c. decet domū dñi. Et ro ibidē assignat: qꝛ illud nomē est sup oē nomē. ⁊ aliud sub celo nō ē datū in q̄ saluos fieri oporteat credētes. B Secundū est deuota ozo q̄ cōparat fumo. Sicut em̄ fum' expellit hoies de domo: sic ozo deuota diabolum de corde: vñ Mat. xvij. Hoc gen' demoniozꝝ nō eijcit nisi p ieiunium ⁊ ozonē. Figurat thob. vi. vbi habet sententia: ꝙ cū demō septē viros sare ingulasset Thobias iuniozꝝ volēs eam ducere timuit. quē angelus in forma iuuenis duxit. Profitientes igit mātit ꝓma mātione iuxta fluuium tigris. ⁊ thobias exiuit vt lauaret pedes suos: ⁊ piscis immanis exiuit ad deuozādū eum. ⁊ clamauit ad angelū. Et dixit angel' apprehēde brachiā eius ⁊ trahe eū ad te ad siccū. qd factū est. Tūc dixit ei angel'. Extentera hunc piscē ⁊ cor eius ⁊ fel ⁊ iecur repone tibi. sunt em̄ h medicamēta necessaria. ⁊ interrogauit eum thobias dicēs. Obsecro te frater vt mihi dicas qd remediū habebūt illa. ⁊ ait angelus. Cordis ei' particulā si sup carbones ponas extricat oē genus demoniozꝝ. siue a viro siue a muliere: ita vt vltra nō accedat ad eas. Sic mortalit cū demonēr peccatoꝝ carnaliter ⁊ brutalit viuentē i uadere possit: hō tñ q̄ p sacerdotē ⁊ predicatozē q̄si angelū dei ducit ⁊ informat. s. p sinceraz ꝓsiderationē xpi cordis ⁊ maxime dilectionis pticulā recipit. qꝛ totā ei' dilectionez ppt magnitudinē pensare nō possum' ⁊ si eā ad ignē sue caritatis ⁊ amoris posuerit proculdubio fumus deuotionis ⁊ ozonis q̄ inde pueniet oē demoniū expellit. C Tertiū qd hoiez de domo expellit ē mulier ñbosa ⁊ litigiosa cui cōparat ꝓscia hoīs q̄ p seruonē xpi in ffāmat ꝯ pctm̄ q̄ nō cessat murmurare: donec diabol' p pniaz expellat. de qua dr Mat. xvij. Increpauit eū dñs. s. hō per ꝓscientiā ⁊ exiuit ab eo demoniū. Hanc igit vrozē q̄ data est in adiutoriū hoīs dz q̄libet pie ⁊ diligenter attēdere: nec ꝯ eā facere qꝛ sic vir q̄ legitimā vrozē male tractauerit grauī pena subijcit. Naz fm leges in aut. vt liceat mri ⁊ aue. §. si q̄s si vir vrozē fl agell' ⁊ fustib' verberauerit nisi p causis i legib' expressis dabit ei tertiā partē donatiōis ꝙ dederat ꝓpter nuptias. si aūt nō dedit donatiōez ppt nuptias punit in q̄rta pte substantie: si ei' substātia nō excedit. cccc. aureos. si excedit dabit ei. c. aureos. C. de reputationib' q̄ fiūt in iudicio. l. vlt. D Sic q̄ facit ꝯ ꝓscias peccat mortalit ⁊ dign' est pena eterna. qꝛ vt hk. xxviij. q. i. §. oēs. Et his ptz ꝙ oē qd ꝯ ꝓscias fit edificat ad gehēnā. Sz ꝯ si obligamur ad oē illud qd ꝓscia dictat: cū ꝓscia aliq̄ū dictet illud faciendū qd est ꝯ deū. ḡ tenemur facere ꝯ deū. Rñdet bona. in. ij. sup magistrū. dist. xxxix. qd cōscia aliq̄ dictat aliq̄d qd ē ꝑz legē dei. aliq̄ū aliq̄d qd est ꝓter legē dei. Et loquit b de dictamine per modū ꝓceptiōis vl' ꝓhibitiōis. nō per modū ꝓsilij siue ꝓsuasiōis. q̄ñ nūc ꝓscia dicta qd est ꝯ legē dei. illa cōscia non ligat ad faciendū vl' nō faciendū: ꝑz ligat ad se deponendū p eo ꝙ talis cōscia sit erronea error repugnāte legi diuine. ⁊ necessario ꝙdiu manet ponit hoiem extra statū salut ⁊ ideo necesse est ipaz deponē. qꝛ siue faciat qd dz siue ei' oppositū mortaliter peccat. Si em̄ facit qd ꝓscia dictat. ⁊ illud est ꝓtra legē dei ⁊ facere ꝯ legē dei ē pctm̄ mortale: ablq̄ dubio mortalit peccat. Si vero facit oppositū ei' qd ꝓscia dictat ipa manēte adhuc peccat mortalit: nō rōne operis qd facit: ꝑz qꝛ malo mō facit. Facit em̄ i cōtemptū dei dū credat dictāte sibi cōscia b deo displicē: ꝙ huis deo placeat. Et hoc est qd dicit glo. sup illud Ro. xiiij. Oē qd nō est ex fide pctm̄ est ibi glo. Oē qd ad cōsciam ptinet si alit fiat dicit apl's esse pctm̄: ꝙ huis em̄ fiat etiaz qd bonū ē si nō faciēdū credat pctm̄ est. Et rō hui' est. qꝛ nō tm̄ attēdit de' q̄d hō faciat ꝑz quo aīo faciat. Et ille q̄ facit qd de' ꝓhibet credēs facē ꝓtra ipsi' dei volūtatē nō facit bono aīo ꝑz malo. et rō peccat mortalit. Si aūt ꝓscia dictat aliq̄d qd est fm legē dei: sic simplicit ligat ⁊ vniuersalit p eo qd hō ad illa ligat' ē p legē diuinā. ⁊ ꝓscia q̄ illi ꝓcordat ligatū ondit. si aūt tertio dictat qd ē ꝓter legē dei: iterū ligat ꝙdiu manet. vñ vl' tenet hō ꝓscias deponē: vl' tenet id qd dictat ꝓscia adiplere vt pote si dictat qd necessariū est ad salutē festucā de terra leuare. Sic igitur ꝑz ꝙ ꝓscia aut ligat ad se deponēdā: nō tamē oīs cōscia ligat ad faciendū quod dictat nō eē faciēdū ad qd hō alias tenet. sed talis ꝓscia dr esse erronea. Per b patet rñdē duz ad obiectiōez. Secūdo diabol' facit hominē cecū cognitiōe. Eruit em̄ sibi oculos cognitiōis ne periculū pctī videat ⁊ cognoscat. nā sic corꝝ in cadauē ꝓmo oculos extrahit: sic corꝝ ille infernalis ꝓmo oculū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dextrū eruit ne pcrō: gaudiū beatorū videat
nec ꝓsideret. Scdo sinistrū ne supplicia dā
natorū credat ⁊ peccare abhorreat. q̄re dicit
Sap. ij. Excecauit eos malicia sua ⁊c. ¶ E
Tertio diabol' facit hoīem surdū ne ispira
tionē doctrine attēdat. Ua sicut aspis cōtra
vocē incātatoris aures obturat: vnā figen
do in terrā: altera cauda infira tegendo sic
diabolus facit hoīem tm̄ delectari in pctis
q̄ vt ne increpationē audiat p̄dicātis figit
vnā aurē. s. sensum totaliter in terras. nihil
em̄ petit audire nisi de terrenis in quib' sup
oia delectat. alterā vero aurē. s. intellectum
cauda obturat dū nihil de morte cogitare
vult: q̄ tm̄ semp intonat ⁊ clamat. Memor
esto qm̄ mors nō tardabit. Eccl. xviij. Debet
ergo prudēs terrā audire dicentē. Terra es ⁊
in terrā vadis. Caudā ꝗ o memorare nouissi
ma tua ⁊ in eternū nō peccabis. Uñ legitur
in gestis Alexā. q̄ quidā lapis ei missus fuit
qui positus in vna parte statere pōderauit
plus q̄ oia alia in altera parte statere. pulue
re aūt modico posito sup lapidē min' pon
derabat q̄ q̄dcūq̄ pom posset in alia parte
statere. Qd̄ videntes multi sapiētes mirabā
tur quorūn' ait. Iste lapis demonstrat q̄d
tu es o alexāder: nūc em̄ plus pōderas q̄ to
tus mūdus q̄ te sustinere non pōt: ꝯ paruo
paluere posito sup te. s. mortuo ⁊ eri min' q̄
q̄cq̄d mundi. Sic q̄libet cognoscē dz q̄d mō
sit: ⁊ b nō tm̄ sz maxime finē q̄d erit. ¶

Secunda pars in qua

ostdit impscrutabilis sapientia xpi ex eo q̄
tā sufficiēter et efficacit rōnibus pbauit cō
tra insultātes demoniū se nō hēre: nec eijce
re virtute p̄ncipis demonorū demonia ab ob
sessis. Pro q̄ notandum q̄ antiquorū triplex
fuit opinio de expulsiōe demonis. Prima q̄
expellent ꝓpter sacrificia q̄ fiebāt. ⁊ hāc ha
bebāt pagani: qr sicut naturaliter irat' mi
tigāt p incenia. sicut etiā hēt de Jacob q̄ no
scēs fratrē suū iratū ꝓtra em̄: vt ei' irā mīti
garet p̄misit ei munera dicēs. Placabo em̄ mu
neribus. Gen. xxxij. Sic etiā isti pagani vt
placarēt demones faciebāt eis sacrificia de
aliqb' ⁊ aliqb': etiā immolabāt p̄pos filios ⁊
filias demonijs. Sic etiā credebāt xpm pro
pter multa sacrificia facta demonijs habe
re ptātem sup eos: ⁊ minores p supiores ex
pellere: q̄re dixerūt In beelzebub p̄ncipe de
monior eijcit demonia. q. d. ꝓpt amicicias
ꝓtractā cū p̄ncipe demonorū ex sacrificijs
sibi exhibitis p em̄ imperat minoribus demo
nijs. Cōtra qd̄ arguit xpus dicens. Omne re
gnū in se diuisum desolabit. q. d. In quo oēs
ꝓcordāt hoīes q̄ a demonijs recipiūt nocu
mentū ⁊ hoc ipi itēdūt qui tm̄ curāt de au
ro ⁊ de incenijs sicut de luto. Uñ si p̄ncipes
eorū corrūperent ⁊ illa causa ipediret alios
demones a nocumētis hoīm regnū eorū eēt
diuisum ⁊ p ons nō durabile: qr omne regnū
in se diuisum ⁊c. Cui' videmus oppositum ⁊
p ons nō est verū q̄ p me placati sint mune
ribus ⁊ virtute p̄ncipis eorū eijciam minores
Secūda opinio paganorū fuit q̄ demones
possent expelli p artē astrologie. Ubi nota
q̄ Plato ponit q̄ potētia demonū ꝓpter eo
rū peccata subiecta erat soli ⁊ lune: ⁊ etiam
nature aliorū planetarū coniunctiones pote
rāt eijcere demones: ꝓpter qd̄ pbi dicebant
xpm fore magnū astrologū: ⁊ sic quādo vel
let posset demones expellere. Et illa de caus
sa ēptantes em̄ signū de celo q̄rebāt: vt si ef
fectus faceret in aere euenire: signū esset q̄
p artem astrologie demones expelleret. Ad
qd̄ xpus iterū sapiēter rndit. Filij vestri scilz
mei discipuli q̄ mecū sūt q̄s non in astrolo
gia informastis q̄ illiterati sunt eijciunt de
monia: cui' ergo virtute nō astrologie: qr illit
terati. cū etiā demones q̄ virtutes stellarū ex
cellūt nō obediūt stellis. igit. Tertia opinio
fuit q̄ demones expelleret p nigromātiam
Nam fm magrm hysto. Salomon p artes
tradidit quosdā exorcismos quib' coopera
tis rbis lapidibus p̄ciosis ⁊ herbis exorci
ste ēmundos spūs expellebāt. Et ideo crede
bāt xpm tam magnū adiuratorem ⁊ incāta
tores demonū: q̄ ad nutū ei obedirēt. Et iō
turbe videntes expulsionē demonis incepert
p̄dicta credere ⁊ cogitare. Cū aūt xpus vt de'
cognosceret cogitatiōes eorū rndit. Si ī di
gito ⁊c. q. d. demon: qr sapiētissimus meli'
cognoscit virtutes herbarū ⁊ lapidū q̄ aliqs
hō: ⁊ ergo istis nō est subiectus. Sed virtute
dei obedit mihi q̄ virt' superat oia creata.
qd̄ si crediderit qr ī digito. i. virtute dei eijcio
demonia: exp̄ssum signū est q̄ ad vos venit
regnū. i. fides. vñ possidebitis btitudinē: et
hoc ostdit p exēplū sic. Qñ aliqs miles pos
sidet pacifice aliqd castrū: si ali' fortior sup
venerit vincit em̄: ⁊ de castro suo ꝗ volūtatē
ei' expellit ⁊ diuidit spolia: notū est q̄ non
cōsentiūt. Sic cū diabolus possidet hoīem
pacifice venit filij dei fortior: eo ⁊ cū virtute
dei de hoīe cōtra ei' voluntatem eijcit: ergo

nō in virtute sathane nec ex amicicia sꝰ ꝓtro/
uersia ⁊ violēcia. ¶ Moralit̃ est notā
dum q̃ rp̃s ad hoc q̃ oñdat demones eē pa
cificos ⁊ ꝓcordes int̃ se et vnus nō ꝓtrariatur
alteri ꝑpter qd̄ regnū eoꝝ ꝑmanere ꝛ: sic a
maiori istruit fideles pacificos inter se cō/
cordes esse ne vn' ꝑturbet aliū si voluerint
sine desolatione regni ciuitatis dom' in pa
cifica possessione ꝑmanere: q: sicut videm'
q̃ oia naturalia q̃diu sūt in pace ⁊ ꝓcordia
ꝑmanēt: sed pace deficiente omia deficiūt.
Corpa nāq̃ elemētata q̃diu sunt in ip̃is ele
mēta pacifica ⁊ adequata adinuicem tādiu
ip̃z mixtū manet. Proportiōe autē huiusce/
modi ⁊ pace cessante ⁊ aliquo elemēto pre/
domināte ⁊ in aliud agēte necesse est mixtū
deficere ⁊ corrūpi. sicut ꝓz in ligno putrido
in quo dum deficit virtus cōiunctiua elemen
torū partes ligni abinuicē recedētes in pul/
uerē redigunt. Quapropt nō inepte quidaꝫ
pōnt vt ꝛ i phi. posuerūt pacē esse p̃ncipiū
oīm rerū naturaliū. Sic reuera etiaꝫ est de
corpis politici ꝓgregatione seu cōitate. s. de
hoīb' eiusdē regni ciuitat̃ vel dom' q̃ absq̃
pace nequaq̃ subsistere possunt q̃nūmo si
par ⁊ ꝓcordia fraterna deficit: necesse ē eos
deficere ⁊ perire. Quare nō tm̃ iure diuino
verūetiā humano p̃cipit oñib' fidelib' sub
magni ꝓnis pacez suare: vt em̃ hk. xxiij.
q. i. ꝓtra pacē ecclie sūt si dignitatē aut sin/
gulū militie habēt: debēt nudari eis ⁊ pua/
ri. nobiles q̃ dignitatē nō habēt debēt pscri
ptionē pati suarū substantiarū ⁊ ignobiles
verberari ⁊ ꝑpetuo exilio castigari. Scōz etiā
leges. vt habet in libro feudorū de pace te/
nēda. Violatorib' pacis magne pene p̃m eri
gentiā delictoꝝ imponunt. ¶ Hanc
pacē seruādam docet etiā Virgil' i vi. Enei
doꝝ. vt recitat p beatū Augu. de ciuita. dei.
Tu regere imperio ꝑpl'os romane memēto
he tibi erūt artes paciq̃ imponere morem.
Parcere subiectis ⁊ debellare supbos. Vult
dicē Virgil' q̃ q: mltiplicata roma Eneas
cupiēs dominaturis in vrbe romana dereli
quere cōsiliuꝫ quō possent obtinere deside/
ratū. Et circuiēs orbē nō potuit consilium
inuenire. Tandē sup hoc cogitauit dicēs. Si
possem inuenire patrem meū: ipse suo con/
silio poneret me quietū ⁊ descendendo ad
inferna patrē inuenit. Cui pī anchises. Ego i
quit scio ad q̃ veniſti fili. Tu vis scire quō
posses in dominio durare et dominari toti
orbi. Habe in tuo regimine illaꝫ regulaꝫ. s.
tēpore pacis ponas in ꝑpl'o honestos mo/
res vt te diligāt oēs: vt te reuerean̄t: ⁊ te a/
more filiali timeāt. Alia regla. Vtaris pace
⁊ mia: parce subiectis. s. bonis: ⁊ expelle su/
pbos ⁊ viciosos. Hoc etiā Amos. viij. osten/
dit dicēs. Pacē ⁊ virtutē diligite ait dñs ⁊c.
I Et debem' triplicē hk̃ pacē ⁊ diligere.
scz interiorē q̃ est gaudiosa. exteriorē que ē
fructuosa. supiorē q̃ ē generosa. Prima enꝫ
par q̃ est iterior ē valde gaudiosa. est igit ill
la par qñ mēs in diuino amore sic fuerit fir
mata q̃ nihil extrinsec' ip̃am ꝑturbare pōt
nec interi' desideriū circa diuersa fluctuat:
sed oēs vires sūt recollecte ad intendēdū vni
⁊ summo bono. De q̃ pace dicit Leo papa.
Hec est vera par a volūtate dei nō diuidi et
in his q̃ soli' dei sunt delectari. Sed ista pa/
cē ⁊ interna mentis quietē tria perturbāt. s.
pcti' oblectatio. cogitationū euagatio ⁊ pas
sionū molestatio. primū pz. Vens em̃ pec
cato obnoxia nūq̃ pōt esse quieta: q: cor ī
pij q̃si mare feruēs qd̄ q̃escere nō pōt. Cui'
ratio ponit̃ Sap̃. xvij. Semp em̃ seua p̃sū/
mit turbata pscia. ꝑter quod bñ dicit ꝑpha
Nō est par ip̃is dicit dñs Esa. xxvij. Cuius
rō est p̃m Aug. Pax est tranquillitas ordis
queq̃dem trāquillitas in hoc attēdit q̃ oēs
motus appetitiui q̃escant in summo bono.
Sꝰ pstat q̃ hec trāquillitas tollitur p pctm̃
vt spreto summo bono q̃s inheret bono cre
ato. Ut̃ signū ve re pacis ⁊ pacate ꝓscientie
est si q̃tiēscū q̃ alicu' pctī memoria se men/
ti offerat statim illud cū aspnatiōe deteste
ris. ⁊ q̃to instāti' ⁊ validius p̃ fit: tanto am/
plius mēs q̃etat ⁊ pscia serenat. Scōm etiā
pater. Nā quibuscdā tant' tumult' cogitatio
num se ingerit q̃ nec vnū Aue maria quieta
mēte dicere possunt. Et tales merito omnē
suauitatē ⁊ deuotionē ꝓkonis pdūt. Iuxta
illud Eccl. x. Musce morientes pdūt suauita/
tē vnguēti. Causa aūt hui' tumult' ē mentis
distractio ⁊ ei' nimia occupatio in reb' exte
riorib'. Et ideo q̃ ad āplerū interne quietis
cupit ꝑtingere necesse est ip̃z vacare ⁊ q̃esce/
re: nō solū ab opib' malis sed etiā a cogita/
tionib' supuacuis. nā licet aliq̃ vacēt ab opi
bus noxijs: q̃diu tm̃ euagant̃ cogitatiōibus
vanis nunq̃ experiri merent̃ illud ꝑpheticū
Vacate videte q̃m̃ suauis est dñs. vt dicit
Richar. de ꝑtēplatiōe. Tertū pz. Nam pas/
siones que nobis ab exteriorib' seu indigen
tijs proueniunt: vel etiam ab exteriorib'us
motibus insurgunt adeo et continue mo/

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

lestant hoīem ⁊ pcutiūt vt tota vita hīiana
pñs nō nisi quedā pugna ⁊ militia videtur
Juxꝰ illud Job. vij. Militia ē vita hoīs sup
terrā. Hec eñ pugne molestia nō tollit i vi
ris pfectis q̃tē interna menꝫ: ſ pot⁹ auget
qꝫ ſm Greg. Quāto mēs se magis pcipit in
exterioribꝰ affligi ⁊ distrahit tāto auidꝰ co
git i pace ecne q̃etis delectari. Et istā pacē
ꝗs discipulis suis pmiserat cū dixit. Job.
xv. In mūdo pssuram habebitꝭ: in me autē
pacē. Scōa par. ſ. exterior bñ seruata ē mul
tum fructuosa ⁊ utilis. Et hec est iter hoīem
⁊ primū suū. de q̃ pace hꝫ Epb. iij. Sollici
ti seruate vnitatē spūs in viculo pacis. Naꝫ
sicut videmꝰ q̃ filij vel filie descendentes ab
vno pie ⁊ matre plꝰ se diligūt q̃ q̃ a diuersis
pgenitoribꝰ nascūt: sic qꝫ oīz nſm est caput
paterynꝰ deus mſ vna scrā ecclia. baptisma
vnū: vna fides: vno p̃cio redēpti. ad eandē
bitudinē ordinati. debemus vinculo pacis
nos diligere: ⁊ signa charitatꝭ oñdere: q̃ par
oñdit qñ osculū i missa dat. Nā par ⁊ oscu
lum ad hoc fit in missa. ſm q̃ hꝫ de cōse. di.
ij. c. pacē. in glo. vt q̃s psentiat alteri. Nam
q̃to magis ad inuicē cōsentunꝰ ⁊ vnanimes
eristunꝰ: tāto maiorē pacē habemꝰ ⁊ vt veri
amici in charitate magis radicati simus ⁊
fructuosi⁹ meremur. R. Hanc aūt bonaꝫ
potestatē plures mūdani pmutant q̃ virtu
tibꝰ concordare deberēt: in pctis ⁊ insidīs
cōtra bonos mores ⁊ ꝗtuosos cōicāt ⁊ par
ticipāt diuersis ꝓuenticulis ⁊ malis sociera
tibus ⁊ pspirationibꝰ ꝗ supiores ⁊ rectores
ꝗ pauperes ⁊ inopes: cōtra sacerdotes ⁊ re
ligiosos. q̃ ñ lege iperatoria phibēt. C. de
bis q̃ ad eccliam ꝓfugiūt. denuciamꝰ. Et de
feudis de pace iuramēto firmāda. §. conuē
ticulas. vbi sub pena vniꝰ libre auri phibet
Super quo apparet dicit cōuenticula vbi
cūq̃ fiant coniurationes phibent p legem
istā. Q̃ quidē hodie male obseruatur: im
mo totū contrariū faciunt ciuitates marie
lombardie ⁊ partes q̃ sunt in ciuitatibus et
cōpagines. Sic etiā phibent alias oēs con
iurationes negociatoꝝ. scz vt spēs diuersoꝝ
corporum negociationis nō minoris q̃ sta
tuerūt inter se venūdent. Cōtra hoc faciūt
heretici qui cōuenticula celebrāt ⁊ officiuꝫ
ꝗdicationis in occulto vsurpāt: ⁊ sanctū sa
cerdotiū ⁊ sacramenta ecclesie vilipendūt.
Hi heretici sunt ⁊ excōicati vt hꝫ ex de here.
c. Cū ex iuncto. Hoīū pacē ⁊ concordiā de⁹
non acceptat sed magis vindicat Matb. x.
Non veni pacē mittere: sed gladiū. id est se
ueram vindictā. L. Tertia par. ſ. superior
⁊ generosa est bt̄ōꝝ. quā pacē etiam ipe sy
meon iustus desiderabat qñ iesum in vlnis
portabat i tēplo dicēs. Nūc dimittis seruuꝫ
tuum dñe ſm verbū tuum in pace. Luce. ij.
Quāuis eñ hic iustꝰ symeō iesum saluatorē
vlnis suis amplecteret in quo oēs thesauri
bitudinis recōditi sunt: non tñ quietatꝰ et
pacificatꝰ optauit ⁊ petit vbi intimꝰ ⁊ sua
uius posset eū intueri ⁊ stabiliter oīb⁹ potē
tīs q̃e satiari. q̃ fit post hāc vitā cū oēs vi
res aīe ad ymaginē pruētes p dulcē deitatꝭ
psentiā illūstrātur ⁊ implent thesauro diui
ne largitatis. Tūc eñ est par plena ⁊ pfecta
qñ pater appropriate replet memoriaꝫ per
thesaurū sue diuinitatꝭ: p amplexū sue eter
nitatis. ⁊ p influxū sue oīpotētie ⁊ maiesta
tis. Quia dicit Ansel. in plo. c. xxv. Ibi erūt
bti oīpotentes ⁊ volūtatis sue qꝫ sicut ⁊ oī
potens volūtas dei in oīb⁹ rebus implebit
qꝫ nihil volent nisi q̃ voluntas dei diuina
in oibus rebus impleatur. Filiꝰ appropria
te implebit intelligentiā p speciem sue for
malitatis: p candorē sue claritatis: p lucez
inaccessibilē sue sapientie ⁊ veritatis. Nam
ſm Ansel. vbi. ꝗ. diuina seipsaꝫ oñdet sapiē
tiam mētib⁹ btis. in qua tanq̃ i speculo lim
pidissimo oia i momēto pfectissime cogno
sceret. vt dicit Aug. Spūssanctꝰ appropria
te replebit voluntatē p gustū dulcissimū di
uine suauitatis. p amplexū mellifluū indis
solubilis charitatis. ⁊ p leticiaꝫ ⁊ gaudium
eterne felicitatꝭ. Quodquidē gaudiū bibēt
de fonte viuo in ea puritate obiectiue: sicut
de⁹ sua fontali bonitate fruit in seipso. Tūc
verificabitur illud q̃ scribit Matb. xxv.
Intra in gaudium dñi tui. Et notāter ōr in
gaudiū ⁊ nō ōr aperi desideriū ⁊ suscipe i te
gaudiū dñi tui. qꝫ illud gaudiū fruitiōis est
tāte magnitudinis ⁊ tā idiscibil⁹ suauitatis
q̃ mēs btā ipm plene ꝓprehēdere nō pōt: ſz
tota absorbebit ex plenitudīe illi⁹ gaudij: si
cut stilla aq̃ absorbet a vino fortiꝰ di. ber.

Tertia pars in qua no

tatur excellentia xpi ⁊ eius benedicte mſis.
Pro quo notandum q̃ dum pharisei xpm
vituperarent dicētes. In beelzebub princi
pe demoniorum eiciit demonia. prouiden
tia et ordinatione diuina ad confusionem
indeorum et ad falsitatis eorum ostensio
nem surrexit quedam mulier que a sanctis

doctorib' oī fuisse sctā Marcella famula
btē marthe sororis lazari extollēs vocem. i.
ex corde. t postēter alte pferēs laudem xpi ꝗ
vituperiū iudeorū. di. Btūs vēter q̄ te porta
uit. ꝓm Nic. de ly. Matrē btificat t laudat
ex filio t nō ecōuerso. qr ab ipo puenit gra
t glia principalr rōne deitatis: t istrumētalr
rōne hūanitatis. qr hūanitas xpi ē organus
piūctū xpi deitati. At ille dirit pmēdādo fi
dem t postānā mulieris t alioꝝ filium. Qui
immo. i. potius nō ōr aduersatiue: ꝗ pmēda
tiue. q. d. nō solū illa q̄ me portauit btā ē: ꝗ
etiā q̄ audiūt ꝝbū dei corde credentes t ope
adiplētes. Unde dic btūs Aug. li. de ꝝginita
te q btā virgo maria felicius pcepit deū men
te p fidē q corpe p carnis assumptionem.
Ad Moraliter pſona deuota q̄ sacramen
taliter xpm in mēte suscipit t charitate ise
parabilr eū copulat t portat ex nobilitate t
dignitate quā acquirit p ipsū supabūdātis
gre redūdantiā merito ex tota celesti curia
pmēdat t ab oibus btā pdicat. Sicut vide
mus q si virgo casta t pudica ex plebeio re
gi copularet: hec ꝝgo licet simplex magnus
honorē t dignitatē indueret a regia dignita
te. Nā regina appellaret ꝓm leges quousq
post mortē viri nupta esset viro dignitatis
inferioris qr vt hy. ff. de senatorib' femine.
Femine dignitates suas a viroꝝ dignitati
bus sortiunt. Uxores nāq chorruscāt radijs
maritorꝝ. in aut. de cōsulib'. ¶. si vero. col.
iiij. Figurā t exemplū habem' i Hester que
nata de genere iudeorū copulata fuit regi
assuero: ppt q̄ multas dignitates accepit
t regina appellata: eaꝝ rex adamauit super
oēs mulieres: eo q gratiā t miaꝝ habuit co
ram eo sup oēs mulieres. Cui etiā capiti im
posuit diadema regis t fecit regnare i loco
vasthi. Hester. ij. Quare i eius laude t cōmē
dationē dirit Mardocheus. Parvus fons
creuit in fluuiū t in lucē. Solēq puersus ē
t i aquas plurimas redūdauit. Hec ēm he
ster est quā rex accepit vxorē t voluit esse re
ginaꝝ. Hester. iiij. ¶ Spualiter pſona ca
sta t mūda q̄ in charitate p sumptionē cor
poris xpi se filio dei regi eterno t imortali
copulat t vnit digne beata t gloriosa regina
pdicat t ab oib' angelis honorat. qr vnū ē
cum xpo dicēte saluatore. Job. vi. Qui edit
carnē meā t bibit sanguinē meū in me ma
net t ego i eo. Sup q̄ dicit btūs Aug. t alle.
de pse. di. ij. Quia passus ē dnūs p nobis cō
mendauit nobis i illo sacro sanguinē suū t
corpus suū qd etiā fecit nosmetipsos. Nā et
corp' xpi nos facti sum'. Sed q̄rit an sim'
facti corp' xpi qd est natū de ꝝgine t vel qd
est i altari sub spē panis? Rūdet glo. vbi. s.
q illa verba referunt ad ecclīam: nō ad cor
pus suū sumptū de ꝝgine. Nō ēm facit nos
corp' suū qd natū ē de virgine t tamē i al
tari sub spē panis t vini: sed fecit nos corp'
suū spūale. s. ecclīam fideliū t ideo ōr spū
ale. Ly pster ex corporalib' partib'. i. fidelib'
qr partes ei' nō corporali sed spūali viculo
charitatis i ei' ppositiōe vniunt ly corpora se
questrent. Ad hāc aūt vnionē corpis
xpi vt hō fiat mēbrū vbi xps caput est deme
cessario reqrunt tria q̄ etiā disponūt ad cor
poris xpi dignā susceptionē. s. Fundamēta
lis sciētie depuratio. Actualis mentis deuo
tio. Totalis ppie volūtatis piectio. Primo
ēm requirit fundamētalis depuratio pscie
tie. q sit depurata sic pscientia ab oi culpa
bili defectu q sup nullo cōsciētia reprehen
dat. Qr sicut lumē solis puro se pleni' imi
scet siue infundit: sic xps solū puro t ināca
lato cordi se p suā gratiā ifundit. q̄ est calor
lucis eterne. Unde hy de conse. di. iij. Nihil in
sacrificijs maius esse pōt q corp' t sanguis
xpi: nec vlla oblatio hac potior est. sed hec
oīa pcellit. que pura conscia dño offerēda
est t pura mente sumēda atq ab oibus ho
norāda. t ideo volēs accedere ad hoc sacra
mentū ōr examinare pscīam suā ꝓm aplm. i.
Cor. xi. Et si videat se esse i pctō mortali. s.
q videat se nō penitere de pctō mortali iaꝝ
cōmisso vel esse in pposito aliquod pmittē
di. Et in tali statu q̄ hoc sacramētū suscipit
mortaliter peccat: ppter irreuerentiā quaꝝ
facit sacramento t rei contēte sub sacramē
to t rei nō significate nō contēte: t etiam qr
est ecclesiastici pcepti trāsgressor. Ille etiaꝝ
q ꝓm rei veritatem nō est in pctō mortali:
credit tū esse se in mortali. si cū tali pscia b
sacramentū suscipit peccat mortaliter. qr ē
reuerētie sacramēti debite cōtemptor. Si
aūt nō vider se esse in pctō mortali t nō cre
dit: t tū est: aut hoc puenit ex omissione di
ligentie debite in examinando cōsciētam:
t tunc dico q mortaliter peccat: non tū ita
grauiter sicut prius. aut nō puenit ex omis
sione debite diligētie quā tenet homo adhi
bere. Sed qr hō de lege cōi cert' esse nō pōt
vtrum peniteat digne. ꝓm illud Eccl. ix. Ne
mo scit vtrum odio vel amore dignus sit.
Et si accedens in mortali peccato ad susce

ptionē hui' sacramēti nō peccat mortaliter
sed ꝓsequit remissionē latētis pcti. Alit enim
qñcunq; hō b sacm suscipiret exponeret se
periculo pcti mortalis qō falsus est. hec Ri
char. in. iiij. sup sniias dist. ir. arg. ij. q. i. P
s grikvtrū qs peccet accedēs cū ꝓscia pcti
ꝑsertim cū b faciat obediēdo ꝑcepto ecclie
Ad qō dicendū q peccat mortalit si accesse
rit hic cū pctō mortali nec excusat ꝓpter pre
ceptū ecclie: qr ecclia nō ꝑcipit vt qs cōicet
cū pctō: s potī' ꝓhabita ꝓparatione diligē
ti. Cōsulitur g illi q antecedat ad sacra
mentū ꝓsciam suā expurget. Itē dico q qui
er cōceptu ꝑcepti ecclie nō cōicat semel i an
no etiā peccat mortalit. Sz diceres g habēs
pctm qō dimittere nō pōt p tunc si accedit
peccat mortalit si nō accedit etiam peccat
mortaliter. g erit ꝓplexus. Rndeo si dicl q
pctm dimittere nō possis mētirl: etiā si qs i
illa dispositione esset p illa vice q de cōsilio
sacerdotis abstineret a cōione: tūc nō esset
ꝓplexus: quia tūc ex ꝑceptu nō cōtrairet p
cepto ecclie. t in b respiciēda est scia ꝓsiten
tis. dico tū q stante ypostasi si talis ex ꝑcē
ptu nolit se expurgare a pctō tunc melī' fa
cit nō accedēdo: licet em peccet mortaliter:
minus tū q cū pctō accedēdo. Q. Se
cundū dispositiuū ad susceptionē sacramē
ti ꝑtinēs ad pficiētes est eleuatio mētis in
deū p actualē deuotionē. Aleuatio quidem
mētis p sctās meditatiōes t deuotiōes cau
sat. iuxta illud ps. In meditatiōe mea exar
descet ignis. Nā sicut ligna multiplicata in
igne: ignis roborat t augmentat: sic multis
honestis meditationib': vt puta xpi passio
nis hui' sacramēti institutiōis t fructuū ei'
crescit nf affect' deuotiōis. Est em illud sa
cramētū magne virtutis t efficacie qō a xpo
amore intētissimo ordinatū est ꝑm Richar
dū in. iiij. sup mgr sen. di. ir. Hoc sacramē
tū a digne suscipiēte xps māducat vtilit: qr
hec māducatio māducāti reducit ad memo
riā: t passionē xpi: fidē ꝓfirmat: spez auget
charitatē ifl āmat: dat vitā gratie: xpo vnit
māducantē spūaliter: interna cōsolatione
reficit: ipm roborat: ad opationē boni su
stētat cōtra casum ꝓuenientē ex ꝓpria infir
mitate munit ꝓtra demonis impulsum: re
mittit ardorē carnalis ꝓcupiscētie: purgat
venale pctm t qñq; mortale. et dictū est. Et
possunt hic duodecim effectus assignari p
duodecim fructus ligni vite de quo hr Apo
cal. vlt. Et ad celeriorē illorū mēoriā i trib'
ꝗsib' collecti sūt. ꝗ. Infl āmat: mēorat: su
stētat: roborat: auget. Hostia spē: purgat:
reficit: vitā dat: vnit. Cōfirmat: fidē mu
nit: fomitēq; remittit. Sed diceret qs. si ali
quis inuenerit se indeuotū t tepidū nō po
tens sic oia meditari nunqd accedet: Dicen
dū. aut ē psona cōis puta sacerdos q erit
psona ecclie si nō habeat aliud impedimē
tū ꝓpter tepiditatez hmōi. dūmodo faciat
qō in se est nō dz omittere missam: qr deuo
tio toti' ecclie in cui' psona celebrat supplet
id qō sibi deficit deuotiōis. Si a sit psona ē
priuata tūc dico q in illa requirit actualis
deuotio: sed si die cōmunionis ad nullā de
uotionē se dispositum sciuerit aut senserit.
aut talis tempor est ex culpa ꝑcedēte: puta q
occupauit se aliquib' inutilib' p q distrahe
batur: t nisi tuti' est differre. aut ꝑseruauit
se colligēdo se ad deuotionem q̃tum potuit
dādo conatū q̃tum in se fuit: sic humiliter
pōt accedere: sperās q ex vi sacramenti sibi
deuotio ꝓferatur. P. Certū dispositi
uum est totalis piectio voluntatis in deū p
ponendo firmit nisi q̃ deceteroꝰ velle peccare
semp in via dei psistere: t talis cōformitas
voluntat ꝑtinet ad ꝓfectos ps. Mihi adhe
rere deo bonū est. y ult em de q semp opere
mur bonū sine defectu. q̃re dz Prouerb. iiij
vt hr in decre. de p e. di. ij. nō reuertebat. Iu
stoꝰ semita est lui: splendēs t crescēs vsq; ad
pfectū die. i. pfectioꝰ vita t ꝓuersatio ē splē
dens p boni erēpli euidentiā t crescēs p me
ritorū affluentiā vsq; ad pfectā clarificatio
nē mētis in beatitudine. Debēt em pfecti sp
pgredi t nisi q̃ stare. qr ꝑm Grego. In via dei
stare retrocedere. est. Ex quib' ꝑtz error here
ticoꝰ quorūdā dicentiū q hō in psenti vita
pōt tantū pfectiōis culmē attingere q am
pliꝰ in gra t charitate pficere nō pōt. Cuius
rationē assignāt: qr ꝑm tales alias inuenire
tur aliq̃s pfectior xpo. si homo semp posset
pficere. Hij reprobant ab ecclesia vt hereti
ci: sicut habek in cle. de here. ad nfam. Sol
uitur em ratio illoꝰ ibidē i apparatu. ꝓmo
auctoritatib'. Nā ps loquēs de pfectis dicit
Ibunt de virtute in virtutē. Et Grego. super
Ezech. Et de pe. di. ij. Dum sanctā ecclesiam
dñs suscepit in gradib' suis: qr eius gloria p
illius incrementa declaratur. De his gradi
bus etiam Job loquit dicens. Per singulos
gradus meos pnunciabo illum omnipotē
tem. Hos quidē gradus dñs sub messis no
mine describit dicēs. Sic ē regnū dei quēad

modū si hō iactet semē in terrā ⁊ dormiat et
exurgat nocte ac die ⁊ semen germinet ⁊ cre/
scat dū nescit ille vltro enim in terra fructi
fica p̄mū herbā: deide spicā: deide plenum
fructū in spica: ⁊ cū ex se pduxerit fructum:
stari mittet falcē q̄m adest tp̄s messis. Se/
mē hō iactat in terrā cū cordi suo bonā in/
tēcionē iserit postea dormit q̄n in spe boni
opis quiescit. Nocte hac die surgit ⁊ inf ad/
versa ⁊ pspera pficit semē germiat ⁊ crescit
dū nescit ille: q: ⁊ cū adhuc metiri incremē/
ta sua nō valet cōcepta ꝗtus ad pfectū duci
tur: ⁊ vltro terra fructificat: q: pueniente se
gfa mēs hois spōtanea ad fructū boni ope
ris assurgit. Nota ibi plene ad rōnē illoꝝ
d: q̄ min' pōt bñ p augmentū pueniri ad q̄
titatē maioris i his q̄ hñt q̄titatem vni' rō/
nis: sed gfa alteri' hois se habet ad gfaꝝ rp̄i
sicut virtus particularis ad vniuersalē. Nā
sicut ꝗtus ignis q̄tūcūq; crescat nō potest
equari virtuti solis: ita gfa hois q̄tūcūq;
pfecta nō pōt equari ꝗtuti ⁊ gfe rp̄i. vt etiā
dicit Tho. in. iij. parte. q. vij. ar. xi. Nō est er
go faciēda equatio finiti ad infinitū. S
Sed q̄ritur vtrū pfect' ad hoc vt magis pfi
ciat semp ⁊ frequēter debeat cōicare. Dico
q̄ cibus iste vt p̄sit pficienti et pfecto req̄/
rit pfectā p̄parationem puritatis ⁊ deuotio
nem vt dictū est: ⁊ qui assiduā habet talem
p̄parationē bñ facit cōicando freq̄nt: q̄ ꝗ̄o
raro etiā cōicet raro. Nā in p̄mitiua eccl'ia
q̄tidie cōicabāt: q: habebāt hmōi innocen/
tiā siue puritatē p baptismū ⁊ ardorē chari
tatis siue deuotiōis p donationeꝝ spūsancti:
q: ꝗ̄o postmodū charitas refriguit ⁊ inno/
cētia baptismalis vt in plurib' perdita fuit
ideo relictum fuit iudicio: ⁊ pscētie vniuscu
iusq; vt cōicaret q̄n se dispositū cognosceret
ne māducaret ad suā dānationeꝝ. Et q: ho/
mines iceperūt fieri negligētes: ideo iteruꝝ
institutū fuit q̄ frequētaretur. Nā Anacle/
tus papa instituit vt quādocūq; venirēt ad
eccl'iam cōicarent. Sed q: multi frequenta
bāt eccl'iam qui nō bene p̄parabāt. ideo in/
stituit papa fabian' vt ter in anno cōicarēt
scꝫ natali: pascha: ⁊ penthecoste: q: i his fe
stiuitatib' meli' se p̄parabāt. Et q: homīes
in his trib' festis ⁊ tp̄ibus adhuc negligen/
tes erant: ideo ad extremū est ad pacha re/
ductū q̄ d̄cipit ipsi' p̄parātio. s. quadrage
sima. Nā si homo sentit se feruiduꝝ sicut in
statu eccl'ie p̄mitiue cōicet frequēter: sed si
se in statu medio habet aliq̄ debet cessare
vt discat reuerenꝫ accedere. aliq̄ cōicare vt
inflāmet ardore. ⁊ tūc p̄m illā partē p̄m quā
viderit se meli' pficere ad illaꝝ declinet: q: b
solū experiētia discere pōt. Dicendū ergo q̄
aliquib' est vtile sepe cōicare ⁊ aliquib' vti/
le raro p̄m dicta ⁊c.

Feria secunda post Oculi. Sermo. xx.

Quanta audiui
mus facta in capharnaum:
fac ⁊ hic i patria tua. Lu. iiij
Nā videm' oē agēs pro
sua actione req̄rit passum. s.
subiectū debitū. q: ij. de aia dic̄ pbs. Actus
actiuoꝝ sunt in patiente p̄dispōsito. Agri
cola enī volens seminare necessario req̄rit
terram aptam ⁊ dispositam ad hoc: q: si se
mē iaceret in petrā vel in terrā incultā non
germinaret nec pduceret fructuꝝ. Sic semi/
nator: vbi dei requirit etiā hoies dispōsitos
⁊ apertos p susceptione doctrine. Nō enim
equaliter oibus p̄ponendū est semē verita/
tis. Nō enī infidelibus ⁊ hereticis nec idura
tis in malicia est p̄dicādū. vñ. Orige. vt hꝫ
xliij. di. In mādatis habem' vt veniētes ad
ciuitatē discamus pri' quis in ea dign' sit vt
apud eū cibū sumamus: q̄to magis nosce/
re oportet q̄s qualis ve sit is cui immortali
tatis ꝗba credēda sūt. Solliciti enī eē debe
mus dicēte rp̄o ne margaritas nostras mit
tamus ante porcos ne forte conculcent eas
pedibus ⁊ canes cōuersi disrumpāt. Mat.
vij. Q̄d exponit Aug'. ij. li. de sermone dñi i
monte. c. xv. dicēs. Sacra scriptura d: scrīm
q: non debet corrūpi. ⁊ margarite: q: nō de
bet contēni canes sūt veritatis impugnato
res porci vero ꝗitatis contēptores. q. d. No/
lite sacrā scripturā aperire ⁊ p̄dicare hereti
cis infidelib' nec luxuriosis ⁊ carnalib' ne
vilipendant ⁊ reprehendāt vos verberent et
occidāt. Sed videtur rp̄m contrariū fecisse
infidelibus ⁊ publicanis p̄dicando. Sñder
sanct' Aug'. Heretici siue infideles aut ita
sunt obstinati q̄ de eorū correctione nō spe
ratur aut speratur. si sic est eis predicandus
sic faciebāt apostoli. si nō aut habitāt cum
alij q̄ p̄dicationē recipiūt. ⁊ tūc ē eis p̄dicā
dum. ita itelligit hoc dictū. Sic cum rp̄s co
gnouerit pp̄los patrie sue. s. de nazareth in
malicia obstinatos ⁊ duros nec dicit nec fa
ctis posse eos ꝓuertere. ibi nō p̄dicauit nec
miracula fecit: iꝫ capharnaū accessit ad po
pulū dispositū p̄dicando ⁊ miracula facien